

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 300)

Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ile Siyasî Parti Gruplarını Temsilen 10 Milletvekilinin; Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve 30 Arkadaşının, Gümüşhane Milletvekili M. Oltan Sungurlu ve 3 Arkadaşının ve İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 7 Arkadaşının Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/693, 2/405, 2/448, 2/629)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Hasan Korkmazcan

Denizli

Mustafa Kamalak

Kahramanmaraş

Nejat Arseven

Ankara

Ahmet İyimaya

Amasya

Hikmet Sami Türk

Trabzon

M. Seyfi Oktay

Ankara

Mehmet Ali Şahin

İstanbul

M. Oltan Sungurlu

Gümüşhane

Turhan Güven

İçel

Mümtaz Soysal

Zonguldak

Atilla Sav

Hatay

GENEL GEREKÇE

Sendikaların siyasî faaliyette bulunmalarını, siyasî partilerden destek almalarını veya onlara destek vermelerini, bu amaçla dernekler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla ortak hareket etmelerini yasaklayan, sendikaları Devletin idarî ve malî denetimine tabi tutan, sendikaların tüm gelirlerini Devlet bankalarında muhafaza etmelerini öngören 1982 Anayasasının 52 nci maddesi, 23.7.1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla kaldırılmış; ayrıca Anayasanın dernekler, siyasî partiler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ilgili maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu Anayasa değişikliğine uyum sağlanabilmesi 2821 sayılı Sendikalar Kanununun ilgili maddelerinde de değişiklik yapılmasını zorunlu hale getirmektedir.

Siyasî parti grupları temsilcilerinden oluşan özel komisyonun vardığı mutabakat sonucu hazırlanıp grup temsilcisi milletvekilleri tarafından imzalanan teklifimiz bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Sendika ve konfederasyonların teknik ve meslekî eğitim tesisleri yaptırılmaları ile ilgili olarak halen Sendikalar Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm, sendika ve konfederasyonların sosyal faaliyetlerini sıralayan 33 üncü maddeye eklenmiştir.

Madde 2. – Sendikalar Kanununun 37 nci maddesinde yapılan değişiklikle sendika ve konfederasyonların amaçları dışında faaliyette bulunamayacakları öngörülmektedir. Bu düzenleme doğrultusunda siyasî faaliyette bulunma hakları da Anayasa ve Kanunda çizilen amaçla sınırlı olacaktır. Bu maddede ayrıca, dernekler, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve vakıflarla siyasî amaçla ortak hareket etmelerini yasaklayan hükümler kaldırılmıştır.

Buna karşılık sendika ve konfederasyonların siyasî partilerin bir tür yan kuruluşu olarak görülmelerini önlemek için onların ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamayacakları; mahallî idareler ve milletvekili seçimlerinde aday olan sendika ve konfederasyon yöneticilerinin görevlerinin adaylık süresince askıda kalması, seçilmeleri halinde ise son bulması yolundaki hükümler, bazı ifade değişiklikleriyle korunmuştur.

Madde 3. – Sendikalar Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasına “siyasî partiler” ibaresi eklenerek sendika ve konfederasyonların siyasî partilerden malî yardım ve bağış almaları yasaklanmıştır. Bu şekilde siyasî partilerin sendika ve konfederasyonları kendi amaçları doğrultusunda davranmaya zorlamalarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 4. – Sendikalar Kanununun 43 üncü maddesinde sendika ve konfederasyonların gelirlerini Devlet bankalarına yatırmaları zorunluğu getiren birinci fıkra hükümlü, tüm nakdî gelirlerin bankalara yatırılması biçiminde değiştirilmiştir.

Madde 5. – Sendikalar Kanununun 47 nci maddesinde sendika ve konfederasyonlar üzerinde Devletin idarî ve malî denetimini düzenleyen hükümler kaldırılmış; onların yerine denetleme kurulları veya denetçiler eliyle yapılacak iç denetimle ilgili temel ilkeleri belirten bir düzenleme getirilmiştir.

Madde 6. – Sendika ve konfederasyonların bilanço ve çalışma raporlarını konu ile ilgili bakanlık olarak Çalışma ve Güvenlik Bakanlığına göndermeleri yeterli olacağı için, Sendikalar Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasında bu yönde değişiklik yapılmıştır. Ayrıca denetleme raporlarının da bilanço ve hesaplarla çalışma raporlarının yanısıra aynı bakanlığa gönderilmesi bu konuda keyfiliği önleyeceği düşüncesinden hareketle bu fıkraya eklenmiştir.

Madde 7. – Sendikalar Kanununun 47 nci maddesinde Devlet denetimi ile ilgili hükümler kaldırıldığı için, 59 uncu maddede o hükümlere yollama yapan ibare metinden çıkarılmıştır.

Madde 8. – Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinde sendika ve konfederasyonların kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları seçimlerinde aday göstermelerini veya adaylarla ilgili faaliyette bulunmalarını yasaklayan birinci fıkra, 4121 sayılı Kanunla Anayasanın 135 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

Aynı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ise, buradaki hükmün 33 üncü maddenin 6 ncı bendine eklenmesi nedeniyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 9. – Yürürlük maddesidir.

Madde 10. – Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

<i>Deniz Baykal</i>	<i>Önder Sav</i>
Antalya	Ankara
<i>Nihat Matkap</i>	<i>Prof. Dr. Oya Araslı</i>
Hatay	İçel
<i>Adnan Keskin</i>	<i>Eşref Erdem</i>
Denizli	Ankara
<i>Atila Sav</i>	<i>Ali Haydar Şahin</i>
Hatay	Çorum
<i>Nezir Büyükcengiz</i>	<i>Mahmut Işık</i>
Konya	Sivas
<i>Ayhan Fırat</i>	<i>Ahmet Güryüz Ketenci</i>
Malatya	İstanbul
<i>A. Rıza Bodur</i>	<i>Altan Öymen</i>
İzmir	İstanbul
<i>M. Seyfi Oktay</i>	<i>Zeki Çakıroğlu</i>
Ankara	Muğla
<i>Metin Arıfağaoğlu</i>	<i>Ercan Karakaş</i>
Artvin	İstanbul
<i>Yusuf Öztop</i>	<i>Erol Çavikçe</i>
Antalya	Adana
<i>Yılmaz Ateş</i>	<i>Ali Topuz</i>
Ankara	İstanbul
<i>Bekir Kumbul</i>	<i>Aydın Güven Gürkan</i>
Antalya	İzmir
<i>Ahmet Küçük</i>	<i>Hikmet Çetin</i>
Çanakkale	Gaziantep
<i>Murat Karayalçın</i>	<i>Sabri Ergül</i>
Samsun	İzmir
<i>Algan Hacaloğlu</i>	<i>Celal Topkan</i>
İstanbul	Adıyaman

Mustafa Kul
Erzincan

GENEL GEREKÇE

26 Temmuz 1995 tarih ve 22355 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4121 sayılı Kanun ile 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Üçüncü Bölümündeki sosyal ve ekonomik haklar ve ödevlere ilişkin hükümler arasında yer alan 52 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Böylece;

– Sendikaların siyasi faaliyette bulunma, siyasi parti, dernek, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla ortak hareket edebilme serbestisi sağlanmış,

– Devletin sendika ve konfederasyonlar üzerindeki idarî ve malî denetimi kaldırılmıştır.

Anayasada yapılan bu değişikliklere uygulama kabiliyeti kazandırılabilmesi için 2821 sayılı Sendikalar Kanununda gerekli değişiklikler yapılmak amacıyla bu teklif hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – 2709 sayılı T.C. Anayasasının 52 nci maddesinin 26 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılması, sendikalar üzerindeki malî devlet denetimini kaldırmış ve sendikaların gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri konusunun yasayla düzenlenmesini gerektirmiştir. Bu maddede bu sorun, sendikalara gelirlerini ne şekilde muhafaza edeceklerini tüzüklerinde göstermek yükümlülüğü getirilerek çözümlenmeye çalışılmıştır.

Madde 2. – 2709 sayılı T.C. Anayasasının 52 nci maddesinin 26 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılması, sendikalara siyasi faaliyette bulunma, siyasi parti, dernek, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla ortak hareket edebilme imkânını getirmiştir. Bu durumda, Anayasa ile Sendikalar Kanununun uyumunu sağlayabilmek için Sendikalar Kanununun 37 nci maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Madde 3. – 2709 sayılı T.C. Anayasasının 52 nci maddesinin 26 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmasının sendikalara getirdiği dernek ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla işbirliği ve dayanışma imkânını yasa düzeyinde sağlamak amacıyla Sendikalar Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci, dördüncü ve beşinci fıkralarında değişikliğe gidilmiştir.

Madde 4. – 2709 sayılı T.C. Anayasasının 52 nci maddesinin 26 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılması, sendikalar üzerinde devletin idarî denetimini, bir anayasal zorunluk olmaktan çıkarmıştır. Bu nedenle Sendikalar Kanununun 53 üncü maddesinde de, sendikaların, Sendikalar Kanununun 12 nci maddesine aykırı hareket ettiği durumlarda, İş Mahkemesine işten el çekirme talebiyle başvurma konusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verilen yetki, yapılan yeni düzenlemeyle kaldırılmıştır.

Madde 5. – 2709 sayılı T.C. Anayasasının 52 nci maddesinin 26 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılması, sendikalar üzerindeki idarî devlet denetimini bir anayasal zorunluk olmaktan çıkarttığı gibi, sendikalara, dernek ve vakıflarla işbirliği imkânını da getirmiştir. 52 nci maddenin yürürlükten kaldırılmasıyla, sona eren anayasal zorunlulukları ve yasakları dikkate alınarak, Sendikalar Kanununun 59 uncu maddesinin 5 numaralı fıkrası ile 7 numaralı fıkrasının üçüncü bendinin yeniden düzenlenmesi gerekmiştir.

Madde 6. – 2709 sayılı T.C. Anayasasının 52 nci maddesinin 26 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılması sonucunda ortaya çıkan hukukî durumla, Sendikalar Kanununun uyumunu sağlamak amacıyla, Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrası, 43 ve 47 nci maddeleriyle 50 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ve 51 inci maddesinin yürürlükten kaldırılması yoluna gidilmiştir.

Madde 7. – Yürürlük maddesidir.

Madde 8. – Yürütme maddesidir.

ANTALYA MİLLETVEKİLİ DENİZ BAYKAL VE 30 ARKADAŞININ TEKLİFİ
SENDİKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. – 5.5.1983 tarihli 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki 17 nci bend eklenmiştir.

“17. Gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri ve zorunlu giderleri için kasalarında tutacakları nakit mevcudu.”

MADDE 2. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Temel Yasaklar

Madde 37. – Sendika ve konfederasyonlar Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 14 üncü maddesindeki yasaklara aykırı hareket edemeyecekleri gibi yönetim ve işleyişleri Anayasada belirlenen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar, siyasî partilerden maddî yardım ve bağış alamazlar. Bunlara maddî yardım ve bağışta bulunamazlar.

Milletvekili seçimlerinde aday olanların sendika ve konfederasyonun yönetim ve denetim kurulundaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur.”

MADDE 3. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel ve katma bütçeli idarelerle mahallî idareler ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli kurumlar, sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadî kuruluş ve kurumlarla sermayelerinde Devletin iştiraki bulunan bankalar, sigorta şirketleri, özel kanunlarla kurulan bankalar ve kuruluşlar bu fıkroda sözü geçen idare, kuruluş ve bankalar tarafından ödenmiş sermayesinin en az yarısına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılması ile kurulan kurumlar, sendika ve konfederasyonlara malî yardım ve bağışta bulunamazlar. Sendika ve konfederasyonlar da bu gibi yardım ve bağışları kabul edemezler.”

“İşçi sendika ve konfederasyonları, işverenlerden, bu Kanun ve diğer kanunlara göre kurulu işveren kuruluşlarından yardım ve bağış alamazlar.”

“İşveren sendika veya konfederasyonları da işçi sendika veya konfederasyonlarından, işçilerden, yardım ve bağış alamazlar.”

MADDE 4. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 53. – 12 nci madde hükmüne aykırı hareket eden konfederasyon, sendika ve sendika şubesi yönetim kuruluna; kuruluşun üyelerinden birinin başvurusu üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahkeme kararı ile işten el çekilir. Bu takdirde görevli mahkeme genel kurulu kanun ve tüzük hükümleri gereğince en kısa zamanda toplamak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar cari işleri yürütmekle görevli olmak üzere Türk Kanunu Medenisi hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder.”

MADDE 5. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 59 uncu maddesinin (5) numaralı fıkrası ile (7) numaralı fıkrasının üçüncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5. 38 inci maddenin birinci ve ikinci fıkrasına aykırı davranışta bulunan işçiler ile işverenler veya işveren vekilleri veya bu konuda karar veren işçi veya işveren kuruluşunun yetkili organlarının başkan ve üyelerine, bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolür.”

“40 ncı maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına aykırı hareket eden işçi ve işverenlerle kuruluşların yetkili sorumlularına, alınan yardım veya bağışın beş misli ağır para cezası hükmolünür. Bu yardım veya bağış, bir işçi sendikası veya konfederasyonunca, bir işveren, işveren sendikası veya konfederasyonunu; bir işveren sendikası veya konfederasyonunca da işçi sendikası veya konfederasyonunu malî yollarla desteklemek amacıyla yapıldığı takdirde ayrıca üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolünür.”

MADDE 6. — 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrası, 43 ve 47 nci maddeleri ile 50 nci maddesinin üçüncü fıkrası ve 51 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2821 sayılı Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Murat Başesgioğlu
Kastamonu

M. Cumhur Ersümer
Çanakkale

Mahmut Oltan Sungurlu
Gümüşhane

Zeki Çakan
Bartın

GEREKÇE

4121 sayılı Kanunla T.C. Anayasasında yapılan değişiklik ile 52 nci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Böylece Sendikaların siyasî faaliyette bulunma, Siyasî Parti, dernek, Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla ortak hareket edebilmelerine imkân tanınmıştır. Anayasadaki bu değişikliğe paralel olarak Sendikalar Kanununun 37 nci maddesi yeniden düzenlenerek sendikalara siyasî faaliyet imkânı getirilmiştir.

GÜMÜŞHANE MİLLETVEKİLİ M. OLTAN SUNGURLU VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ 2821 SAYILI SENDİKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. — 5.5.1983 tarihli ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 37 nci maddesinin değişik ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika ve Konfederasyonlar, siyasî partilerden maddî yardım ve bağış alamazlar. Bunlara maddî yardım ve bağışta bulunamazlar. Bir siyasî partinin adını, amblem veya işaretlerini kullanamazlar.”

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2821 sayılı Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Önerimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

H. Hüsamettin Özkan
İstanbul
Prof. Dr. Hikmet Sami Türk
Trabzon
Emin Karaa
Kütahya

Bülent Ecevit
İstanbul
Hikmet Uluğbay
Ankara
Metin Bostancıoğlu
Sinop
Ali Günay
Hatay

Ali İliksoy
Gaziantep

GENEL GEREKÇE

Sendikal faaliyetler için demokratik düşünce ile bağdaşmayan çeşitli yasaklar ve yükümlülükler getiren, özellikle sendikaların siyasî faaliyette bulunmalarını, siyasî partilerden destek almalarını veya onlara destek vermelerini bu amaçla dernekler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla ortak hareket etmelerini yasaklayan, sendikaları Devletin idarî ve malî denetimine tabi tutan, sendikaların tüm gelirlerini Devlet bankalarında muhafaza etmelerini öngören 1982 Anayasasının 52 nci maddesi, 23.7.1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla kaldırılmış; ayrıca Anayasanın dernekler, siyasî partiler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ilgili maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu yasak ve yükümlülükleri içeren hükümler, yürürlükteki Sendikalar Kanununda da yer almaktadır. Fakat henüz Sendikalar Kanununda Anayasa değişikliklerinin gerektirdiği düzeltmeler yapılmamıştır.

Yasa önerimiz, Sendikalar Kanununu Anayasa değişikliklerine uygun duruma getirmek amacıyla yöneliktir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Sendika ve konfederasyonların teknik ve meslekî eğitim tesisleri yaptırımları ile ilgili olarak halen Sendikalar Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm, sendika ve konfederasyonların sosyal faaliyetlerini sıralayan 33 üncü maddeye eklenmiştir.

Madde 2. – Sendikalar Kanununun 37 nci maddesinde sendika ve konfederasyonların siyasî faaliyette bulunmalarını, siyasî partilerle işbirliği yapmalarını, onlardan destek almalarını veya onlara destek vermelerini; dernekler, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve vakıflarla siyasî amaçla ortak hareket etmelerini; sendika ve konfederasyon yöneticilerinin siyasî partilerin yönetim organlarında görev almalarını yasaklayan hükümler kaldırılmıştır.

Buna karşılık sendika ve konfederasyonların siyasî partilerin bir tür yan kuruluşu olarak görülmelerini önlemek için onların ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamayacakları; mahallî idareler ve milletvekili seçimlerinde aday olan sendika ve konfederasyon yöneticilerinin görevleri-

nin adaylık süresince askıda kalması, seçilmeleri halinde ise son bulması yolundaki hükümler, bazı ifade değişiklikleriyle korunmuştur.

Madde 3. — Sendikalar Kanununun 40 ıncı maddesinde sendika ve konfederasyonlara malî yardım ve bağışta bulunamayacakları ya da sendika ve konfederasyonların yardım ve bağış alamayacakları kuruluşlar arasında yer alan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, esnaf ve küçük sanatkârlar kuruluşları, dernekler ve vakıflarla ilgili ibareler, madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 4. — Sendikalar Kanununun 43 üncü maddesinde sendika ve konfederasyonların gelirlerini Devlet bankalarına yatırmaları zorunluğu getiren birinci fıkra hükmü, tüm nakdî gelirlerin bankalarda tutulması biçiminde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Sendikalar Kanununun 47 nci maddesinde sendika ve konfederasyonlar üzerinde Devletin idarî ve malî denetimini düzenleyen hükümler kaldırılmış; onların yerine denetleme kurulları veya denetçiler eliyle yapılacak iç denetimle ilgili temel ilkeleri belirten bir düzenleme getirilmiştir.

Madde 6. — Sendika ve konfederasyonların bilanço ve çalışma raporlarını konu ile ilgili bakanlık olarak Çalışma ve Güvenlik Bakanlığına göndermeleri yeterli olacağı için, Sendikalar Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasında bu yönde değişiklik yapılmıştır.

Öte yandan Sendikalar Kanununun 47 nci maddesinde Devlet denetimi ile ilgili hükümler kaldırıldığı için, 59 uncu maddede o hükümlere yollama yapan ibare metinden çıkarılmıştır.

Madde 7. — Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinde sendika ve konfederasyonların kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları seçimlerinde aday göstermelerini veya adaylarla ilgili faaliyetlerde bulunmalarını yasaklayan birinci fıkra, -4121 sayılı Kanunla Anayasanın 135 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

Aynı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ise, buradaki hükmün 33 üncü maddenin 6 ncı bendine eklenmesi nedeniyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 8. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 9. — Yürütme ile ilgilidir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ BÜLENT ECEVİT VE 7 ARKADAŞININ TEKLİFİ
2821 SAYILI SENDİKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
YASA ÖNERİSİ

MADDE 1. – 5.5.1983 tarih ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 ncı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“6. Üyelerinin meslekî eğitim, bilgi ve tecrübelerini yükseltmek için çalışmak; teknik ve meslekî eğitim tesisleri yaptırmak,”

MADDE 2. – Sendikalar Kanununun 37 nci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış; ikinci ve dördüncü fıkraları, ikinci ve üçüncü fıkra olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika ve konfederasyonlar, siyasî partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Mahallî idareler ve milletvekili seçimlerinde aday olan sendika ve konfederasyon yöneticilerinin sendika ve konfederasyon organlarındaki görevleri, adaylık süresince askıda kalır. Seçilmele-ri halinde görevleri son bulur.”

MADDE 3. – Sendikalar Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasındaki “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dahil olmak üzere” ibaresi ile dördüncü ve beşinci fıkralarındaki “esnaf ve küçük sanatkârlar kuruluşlarından, derneklerden, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ve vakıflardan” ibareleri, madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 4. – Sendikalar Kanununun 43 üncü maddesinin kenar başlığı ile birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gelirlerin bankalarda tutulması

Madde 43. – Sendika ve konfederasyonlar, tüm nakdî gelirlerini bankalarda tutmak zorundadırlar.”

MADDE 5. – Sendikalar Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İdarî ve malî denetim

Madde 47. – Sendika ve konfederasyonlarda denetleme kurulları veya denetçiler tarafından yapılacak idarî ve malî denetimde; yönetim ve işleyişin, gelir ve giderlerin, bunlarla ilgili işlemlerin kanun, tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı incelenir.

Denetim esasları, işçi ve işveren konfederasyonlarının yazılı görüşleri alınarak hazırlanacak bir tüzükte gösterilir.”

MADDE 6. – Sendikalar Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Maliye ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarına” ibaresi, “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına” şeklinde değiştirilmiş; 59 uncu maddesinin 5 inci bendindeki “47 nci maddenin beşinci fıkrasına aykırı davranışta bulunanlara” ibaresi, madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 7. – Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

14.4.1997

Esas No. : 2/693, 2/405, 2/448, 2/629

Karar No. : 15

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca,

– Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve 30 Arkadaşının; Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/405), 1.8.1996,

– Gütmüşhane Milletvekili M. Oltan Sungurlu ve 3 Arkadaşının; 2821 Sayılı Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/448), 3.10.1996,

Tarihlerinde Tali Komisyon,

– İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 7 Arkadaşının; 2821 Sayılı Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Dair Yasa Önerisi (2/629), 20.12.1996,

– Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ile Siyasî Parti Gruplarını Temsilen 10 Milletvekili; Sendikalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/693), 6.2.1997,

Tarihlerinde Esas Komisyon,

Olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına hitaben yazdığı 30.1.1997 tarihli ve A.01.1.ANK.243 sayılı yazısı ile 2/405 ve 2/448 sayılı Kanun tekliflerinin 1995 yılında 4121 sayılı Kanunla gerçekleştirilen Anayasa değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yönelik olduğu belirtilmiş ve bu nedenle Esas Komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havalesinin sağlanması istenmiş; bu durum Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığınca da uygun görülmüştür.

İçtüzüğün 34 üncü maddesi gereğince bu görüş Genel Kurulun 4.2.1997 tarihli 54 üncü Birleşiminde bilgiye sunulmuş ve teklifler 5.2.1997 tarihinde Esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Teklifler Komisyonumuzun 20.3.1997 tarihli toplantısında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla görülmüştür.

23.7.1995 tarihinde 4121 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliği ile Anayasanın sendikal faaliyeti düzenleyen 52 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Teklifler bu değişikliğin 2821 sayılı Sendikalar Kanununa yansıtılması ile ilgilidir. Bu nedenle Komisyonumuz teklifleri Anayasaya uyum kanunlarını görüşmek üzere kurulan Partilerarası Özel Komisyonun mutabakat metni olan 2/693 esas sayılı Kanun Teklifini de birleştirerek görüşmeyi kararlaştırmıştır.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Sendikalar Kanununda yapılması öngörülen değişikliklerin sadece Anayasada yapılan değişikliğe uyum sağlanması amacıyla yönelik olduğu, kurumsal ve kapsamlı bir değişiklik öngörülmediği,

– Anayasanın; sendikalar 13 üncü maddede sayılan genel sınırlamalara aykırı hareket edemeyecekleri gibi, siyasî amaç güdemezler, siyasî faaliyette bulunamazlar, siyasî partilerden destek

göremezler ve onlara destek olamazlar, derneklerle, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla bu amaçla hareket edemezler şeklinde hükümleri içeren, sendikaları devletin idarî ve malî denetimine tabi kılan, ayrıca sendikaların tüm gelirlerini devlet bankalarında muhafaza etmeleri zorunluluğunu getiren 52 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasının Sendikalar Kanununun ilgili maddelerinde değişiklik yapılmasını gerektirdiği;

– Getirilen düzenlemelerin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olduğu, Vurgulanmıştır.

✓ Teklifin tümü ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun bulunarak maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesi ile sendika ve konfederasyonların teknik ve meslekî eğitim tesisleri yaptırılmaları ile ilgili olarak halen Sendikalar Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm, sendika ve konfederasyonların sosyal faaliyetlerini düzenleyen 33 üncü maddeye eklenmektedir. Bu madde Komisyonumuzca oybirliği ile aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 2 nci maddesi Anayasal bir hükmün maddeye yansımaları olarak değerlendirilmiş ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesi ile sendika ve konfederasyonların siyasî partilerden malî yardım ve bağış almaları yasaklanmaktadır. Madde Komisyonumuzca oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin 4 üncü maddesiyle Anayasa değişikliğine uygun olarak sendikaların tüm gelirlerini Devlet Bankalarında muhafaza etme zorunluluğu kaldırılmakta, ancak bu konuda keyfilik önlemek amacıyla “tüm nakdî gelirlerin bankalara yatırılması” düzenlenmesi getirilmektedir. Bu madde de Komisyonumuzca oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin 5 inci maddesiyle sendika ve Konfederasyonlar üzerindeki Devletin idarî ve malî denetim yetkisine son verilmekte ve bir iç denetim öngörülmektedir. Ayrıca devletin gözetim görevi de sözkonusudur. Bu madde değişikliği de Anayasa değişikliğine paralel olarak Komisyonumuzca uygun mütalaa edilmiş ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin 6 ncı maddesinde, denetleme raporlarının da bilanço ve hesaplarla çalışma raporlarının yanısıra sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmesi öngörülmektedir. Bu maddenin mevcut şeklinde yer alan Maliye Bakanlığının çıkarılması, Devletin küçültülmesi, idarenin basitliği ve gereksiz bürokratik yüklerin kaldırılması düşünceleriyle Komisyonumuzca uygun bulunarak oybirliği ile kabul edilmiştir.

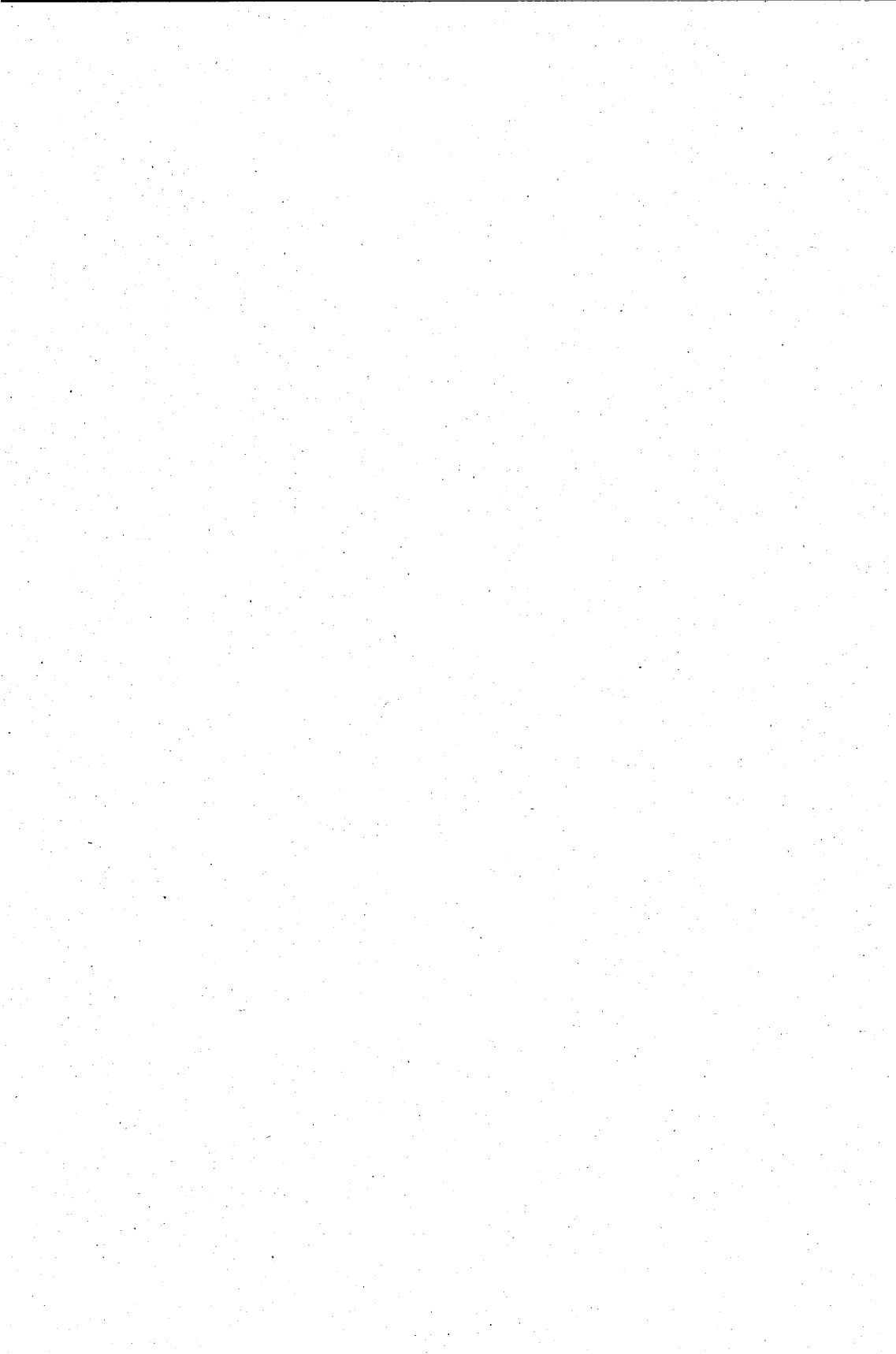
Teklifin 7 nci maddesi Sendikalar Kanununun 47 nci maddesinde yapılan değişikliğin bir yansımaları olduğundan Komisyonumuzca oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin 8 inci maddesinde verilen bir önerge ile 2821 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasının da yürürlükten kaldırılması teklif edilmiş, ancak Komisyonumuzca uygun bulunmamıştır. Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinin sendika ve konfederasyonların kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları seçimlerinde aday göstermelerini veya adaylarla ilgili faaliyetlerde bulunmalarını yasaklayan birinci fıkrası ile 33 üncü maddede yapılan değişiklik nedeni ile 44 üncü maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasını öngören 8 inci madde oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 9 ve 10 uncu maddeleri ve tümü Komisyonumuzca oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkanvekili	Kâtip
<i>Mehmet Ali Şahin</i>	<i>Hayrettin Dilekcan</i>
İstanbul	Karabük
Üye	Üye
<i>M. Seyfi Oktay</i>	<i>Lütfi Doğan</i>
Ankara	Gümüşhane
Üye	Üye
<i>Turhan Güven</i>	<i>Süleyman Arif Emre</i>
İçel	İstanbul
Üye	Üye
<i>Ali Oğuz</i>	<i>Işın Çelebi</i>
İstanbul	İzmir
Üye	Üye
<i>Abdullah Özbey</i>	<i>Metin Perli</i>
Karaman	Kütahya
Üye	Üye
<i>Metin Bostancıoğlu</i>	<i>Hikmet Sami Türk</i>
Sinop	Trabzon

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ HASAN KORKMAZCAN İLE SİYASİ PARTİ GRUPLARINI
TEMSİLEN 10 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

SENDİKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA

KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. — 5.5.1983 tarihli ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 ncı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“6. Üyelerinin mesleki eğitim, bilgi ve tecrübelerini yükseltmek için çalışmak; teknik ve mesleki eğitim tesisleri kurmak,”

MADDE 2. — Sendikalar Kanununun 37 nci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış; ikinci ve dördüncü fıkraları, ikinci ve üçüncü fıkra olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika ve konfederasyonlar, amaçları dışında faaliyette bulunamazlar. Siyasî partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Mahallî idareler ve milletvekili seçimlerinde aday olan sendika ve konfederasyon yöneticilerinin sendika ve konfederasyon organlarındaki görevleri, adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur.”

MADDE 3. — Sendikalar Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasına “... bankalar tarafından ödenmiş sermayesinin en az yarısına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılması ile kurulan kurumlar” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve siyasî partiler” ibareleri eklenmiştir.

MADDE 4. — Sendikalar Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdî gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar.”

MADDE 5. — Sendikalar Kanununun 47 nci maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İdarî ve Malî Denetim

Madde 47. — Sendika ve konfederasyonlarda denetleme kurulları veya denetçiler tarafından yapılacak idarî ve malî denetimde yönetim ve işleyişin, gelir ve giderlerin, bunlarla ilgili işlemlerin kanun, tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı incelenir.

Denetim esasları, işçi ve işveren konfederasyonlarının yazılı görüşleri alınarak hazırlanacak bir tüzükte gösterilir.

MADDE 6. — Sendikalar Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendikalar ve konfederasyonlar, her hesap veya bütçe devresine ait bilanço ve hesaplarıyla çalışma ve denetleme raporlarını ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.”

MADDE 7. — Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinin 5 inci bendindeki “47 nci maddenin beşinci fıkrasına aykırı davranışta bulunanlara” ibaresi, madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8. — Sendikalar Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**SENDİKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. – Teklifin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. – Teklifin 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. – Teklifin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. – Teklifin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. – Teklifin 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. – Teklifin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. – Teklifin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. – Teklifin 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

